

Delaktighet i Österbotten

Erfarenheter och tips om
föreningssamarbete

Osallisuus Pohjanmaalla

Kokemuksia ja vinkkejä
järjestöyhteistyöhön

Organisation 2.0: Österbotten
Järjestö 2.0: Pohjanmaa

2021

INNEHÅLL

Till läsaren.....	1
Delaktighet.....	3
Organisationsdelegation.....	4
Partnerskapsbord.....	8
Förslag till struktur för samarbete i Österbotten...	9
Kommunens kontaktperson för föreningar och föreningsagenten.....	11
Föreningskvällar.....	13
Samarbete som ingås skriftligt.....	14
Evenemangssamarbete.....	16
Digitala evenemang.....	17
Samarbete över språkgränserna.....	18
Checklista för föreningssamarbete.....	19
Källor och nyttiga länkar.....	20

Lotta Pitkänen
Projektkoordinator, Hankekoordinaattori

Toni Sjöblom
Projektplanerare, Hankesuunnittelija

Organisation 2.0: Österbotten /
Järjestö 2.0: Pohjanmaa

Layout: Emma Vaahtera

2021

SISÄLLYS

Lukijalle.....	1
Osallisuus.....	3
Järjestöneuvottelukunta.....	4
Kumppanuuspöytä.....	8
Ehdotus Pohjanmaan yhteistyön rakenteeksi.....	9
Järjestöyhdysenkilö ja yhdistysagentti.....	11
Yhdistysillat.....	13
Yhteistyö kirjattuna.....	14
Tapahtumayhteistyö.....	16
Digitaaliset tapahtumat.....	17
Yhteistyö yli kielirajojen.....	18
Järjestöyhteistyön muistilista.....	19
Lähteet ja hyödyllisiä linkkejä.....	20

TILL LÄSAREN

Organisationer och föreningar erbjuder människor en möjlighet att delta och påverka. Social- och hälsovårdsorganisationer och patientorganisationer erbjuder sina medlemmar en möjlighet att få sin röst hörd och fungerar som en kanal för information och påverkan. Organisationerna verkar och fungerar i människors vardag. Att samarbeta med och inkludera organisationerna i det förebyggande arbetet och i produktionen av välfärdstjänster är således av betydelse både nationellt, regionalt och lokalt. Att inkludera föreningar främjar i sin tur medborgarnas delaktighet.

De regionala Organisation 2.0-projekten har utarbetat användbara modeller och fungerande praxis för samarbete mellan föreningar och mellan föreningar och den offentliga sektorn. Målsättningen med dessa är att förbättra delaktigheten och möjligheterna att påverka hos föreningarna. Modellerna finns samlade i Innoby och på de regionala Organisation 2.0-projektens webbplatser. Ett flertal har också publicerats av Kommunförbundet.

I publikationen presenteras dessa på ett kortfattat och informativt sätt så att österbottniska aktörer lätt kan hitta dem både på svenska och finska på ett och samma ställe. Efter varje modell finns en länk till källan / källor (texten är understreckad) där det finns en närmare beskrivning av modellen samt olika exempel. (Obs! De flesta är på finska.)

Dessutom innehåller guiden exempel på redan fungerande praxis i landskapet Österbotten och i de olika kommunerna.

LUKIJALLE

Järjestöt ja yhdistykset antavat ihmisille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa. Sosiaali- ja terveysterveystö ja potilasjärjestöt tuovat edustamiensa jäsenten ääntä kuuluville, välittävät tietoa ja vaikuttavat. Ne ovat kiinni ihmisten arjessa. Tämän vuoksi yhteistyö ja järjestöjen osallistaminen hyvinvointipalveluihin aina ennaltaehkäisevistä palveluista lähtien on merkityksellistä niin valtakunnallisesti, maakunnallisesti kuin paikallisestikin. Järjestöjen osallistaminen edistää osaltaan kansalaisten osallistamista.

Hyödyllisiä malleja ja toimivia käytäntöjä järjestöjen väliseen sekä järjestöjen ja julkisen sektorin väliseen yhteistyöhön on kehitetty mm. maakunnallisten Järjestö 2.0 -hankkeiden toimesta. Mallien tavoitteena on parantaa yhdistysten osallisuutta, yhteistyötä ja vaikutusmahdollisuuksia. Näitä malleja on koottu Innokylään, niitä löytyy myös Kuntaliiton julkaisuista ja maakunnallisten Järjestö 2.0-hankkeiden kotisivuilta.

Tässä kirjasessa näitä on esitelty tiiviisti ja informatiivisesti niin, että Pohjanmaan toimijat löytävät ne helposti sekä suomeksi että ruotsiksi yhdestä paikasta. Jokaisen mallin jälkeen on suora linkki (alleiviivattu teksti) lähteeseen / lähteisiin, joista löytyy mallin tarkempi kuvaus ja esimerkkejä. Lisäksi oppaassa on esimerkkejä jo toimivista käytännöistä Pohjanmaan maakunnassa ja eri kunnissa.

Varje region har sina egna särdrag och verksamhetssätt. Särskilt framträdande i Österbotten är tvåspråkigheten och den finlandssvenska kulturen. Vårt sätt att arbeta skiljer sig därmed från andra landskap i.o.m. att vi här är vana att på ett smidigt sätt arbeta antingen på finska, svenska eller på bägge språken.

Vi vill framföra vårt stora tack till Österbottniska kommunaktörer och Österbottens förbund som redan under skrivstadiet haft möjlighet att kommentera och komma med idéer till guiden.

Organisation 2.0: Österbotten

Kussakin maakunnassa on omat ominaispiirteensä ja toimintatapansa. Pohjanmaalla korostuvat etenkin kaksikielisyys ja suomenruotsalainen kulttuuri. Tapamme toimia eroaa näin muista maakunnista, sillä olemme tottuneet sujuvasti toimimaan joko suomeksi, ruotsiksi tai sitten molemmilla kielillä.

Opasta ovat jo kirjoittamisvaiheessa olleet kommentoimassa ja ideoimassa Pohjanmaan kuntatoimijat sekä Pohjanmaan liitto, joille haluamme osoittaa suurimmat kiitoksemme.

Järjestö 2.0: Pohjanmaa

DELAKTIGHET

Delaktighet är ett vitt begrepp som kan betyda många olika saker. Delaktighet är en egenupplevd känsla av att en person tillhör något, till exempel en arbetsplats eller en organisation. Rätten till delaktighet finns reglerad i olika lagar (Soste 2020). Delaktighet omfattar t.ex. deltagande, anslutning, tillhörighet, gemenskap och kompatibilitet och inkludering samt demokrati och inflytande (Isola m.fl. 2017, 3), som på olika sätt förekommer i människors liv. I produktionen av välfärdstjänster innehåller delaktighet ett löfte om förbättrade tjänster och en känsla av att bli hörd. Det som är viktigt är de verkliga möjligheterna att påverka (Matthies 2017, 149) och ett bättre liv (obotnia.fi). Delaktighet är mer än bara kommunikation.

Med delaktighet avses i denna publikation

- att föreningarna har möjlighet att få aktuell information
- att föreningarna får sin röst hörd och har möjlighet att påverka
- att föreningarna har en verklig möjlighet att delta i utformningen av servicekedjor
 - att utnyttja föreningarnas erfarenhet och expertis och volontärarbete vid utformning av tjänster
- att föreningarna kan delta som en del av servicekedjorna
- äkta dialog och samarbete mellan föreningar och mellan föreningar och den offentliga sektorn

Källor / Lähteet:

Isola, Anna-Maria, Heidi Kaartinen, Lars Leemann, Raija Lääperi, Taina Schneider, Salla Valtari & Anna Keto-Tokoi 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. TYÖPAPERI 33/2017. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos.

Matthies, Aila-Leena 2017. Osallistumisen lupaus ja petos hyvinvointipalveluissa. Sosiologia 2. S. 149–165.

Soste 2020.

Läs mera om delaktighet i Österbotten / Lue lisää osallisuudesta Pohjanmaalla: Pohjanmaan liitto.

OSALLISUUS

Osallisuus on laaja käsite, jolla voidaan tarkoittaa eri asioita. Osallisuus on tunnetta, että ihminen kuuluu johonkin, esim. työpaikkaan tai järjestöön. Oikeus osallisuudesta on kirjattu eri lakeihin (Soste 2020). Osallisuuteen kuuluvat mm. osallistuminen, liittyminen, kuuluminen, yhteisyys ja yhteensopivuus ja mukaan ottaminen sekä demokratia ja vaikuttaminen (Isola ym. 2017, 3), jotka ilmenevät ihmisen elämässä eri tavoilla. Hyvinvointipalveluissa osallistumiseen kuuluvat lupaus paranevista palveluista ja siitä, että koetaan, että on tullut kuulluksi. Merkittävää ovat aidot vaikuttamismahdollisuudet (Matthies 2017, 149) ja parempi elämä (obotnia.fi). Osallisuus on enemmän kuin vain tiedonvälitystä.

Tässä julkaisussa osallisuudella tarkoitetaan

- järjestöjen mahdollisuutta saada ajantasaista tietoa
- järjestöjen äänen kuulemista ja mahdollisuutta vaikuttaa
- järjestöjen mahdollisuutta osallistua aidosti palveluketjujen suunnitteluun
 - järjestöjen kokemustoiminnan ja -asian-tuntijuuden sekä vapaaehtoistyön hyödyntämistä palveluja suunniteltaessa
- järjestöjen mukana olemista osana palveluketjuja
- aitoa dialogia ja yhteistyötä järjestöjen välillä, ja järjestöjen ja julkisen sektorin välillä

ORGANISATIONSDELEGATION

Ett sätt att bedriva samarbete mellan landskapet och föreningarna eller mellan kommunen och föreningarna, är att tillsätta en organisationsdelegation. Grundtanken är att

”organisationer och föreningar ses som viktiga aktörer i främjandet av välbefinnande och hälsa och i produktionen av tjänster. Den mångsektoriella samlade sakkunskap och erfarenheter från invånare och olika användare av tjänster, stöd både för landskaplig och kommunal utveckling och för beslutsfattande. (Sälevä / Innobyn 2020)

I bästa fall främjar organisationsdelegationen utöver samarbetet mellan organisationer och föreningar, också samarbetet mellan organisationer/föreningar och den offentliga sektorn. Möjligheten att dra nytta av olika slags expertis och att tillsammans bearbeta och utveckla frågor står i nyckelställning. (Kittilä ym. 2017, 25)

JÄRJESTÖNEUVOTTELUKUNTA

Yksi yhteistyön tapa on muodostaa järjestöneuvottelukunta maakunnan ja yhdistysten tai yksittäisen kunnan/kuntayhtymän ja yhdistysten kanssa. Perusideana on, että

”järjestöt ja yhdistykset ovat keskeisiä toimijoita hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä palvelujen tuotannossa. Maakunnallisen monialaisen yhteistyörakenteen avulla järjestöjen ja yhdistysten asiantuntemusta sekä asukkaiden ja palveluiden käyttäjien kokemuksia saadaan koordinoitusti mukaan maakunnalliseen ja kunnalliseen kehittämiseen sekä päätöksentekoon.” (Sälevä / Innokylä 2020)

Järjestöneuvottelukunnat edistävät parhaimmillaan paitsi järjestöjen ja yhdistysten keskinäistä yhteistyötä, myös järjestöjen ja yhdistysten sekä julkisen sektorin välistä yhteistyötä. Avainasemassa ovat asiantuntijuuden hyödyntäminen ja asioiden eteenpäin vieminen yhteistyössä. (Kittilä ym. 2017, 25.)

Källor och modeller / Lähteet ja mallit:
Sälevä, Tanja. Malli saatavissa: InnoKylä

Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Järjestöt maakunnan kumppanina. Malleja järjestöystävällisen maakunnan rakentamiseen. Suomen kuntaliitto. s. 25.

Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Organisationer som samarbetspartner till landskap. Finlands kommunförbund. s. 25.

ORGANISATIONSDELEGATION PÅ LANDSKAPSNIVÅ

Organisationsdelegationen kan ha många olika namn. Som exempel går samarbetsstrukturen i Norra Karelen under namnet Pohjois-Karjalan Järjestöasiain neuvottelukunta JANE. I Österbotten verkar Österbottens organisationsdelegation som utnämnts av Österbottens förbund. I Österbotten består organisationsdelegationen av organisations- och föreningsrepresentanter från olika sektorer. Vid utnämningen av representanter har både språkliga och regionala aspekter beaktats och delegationen har en verksamhetsmässigt bred representation (se obotnia.fi).

Till organisationsdelegationens uppgifter i Österbotten hör t.ex. att (Organisationsdelegationens verksamhetsstadga 2019):

- genom sin expertis utgöra ett stöd i beredningen av strategier och program samt utvecklingen av offentliga tjänster i Österbotten
- lyfta fram organisationsfältets önskemål och behov, bl.a. genom att ge utlåtanden och ställningstaganden samt lägga fram initiativ/förslag till landskapsstyrelsen
- sprida information om organisationernas och organisationsdelegationens verksamhet och förbereda en årlig delaktighetsarena i landskapet samt andra evenemang och insatser som underlättar samarbetet mellan organisationer och offentliga sektorn.

MAAKUNNALLINEN JÄRJESTÖNEUVOTTELUKUNTA

Järjestöneuvottelukunnalla voi olla monta erilaista nimeä. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan yhteistyörakenteena on Pohjois-Karjalan Järjestöasiain neuvottelukunta JANE. Pohjanmaalla toimii Pohjanmaan liiton maakuntahallituksen nimeämä Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta. Pohjanmaalla toimikunta koostuu eri aloja edustavista järjestöistä ja yhdistyksistä sekä on alueellisesti, kielellisesti ja toiminnallisesti kattava (ks. obotnia.fi).

Järjestöneuvottelukunnan tehtäviä Pohjanmaalla ovat mm. (Järjestöneuvottelukunnan asettaminen 2019):

- Nykyisen ja uuden maakunnan strategioiden, ohjelmien ja palvelulupauksien sekä palvelukokonaisuuksien valmistelun tukeminen asiantuntemuksellaan.
- Järjestökentän toiveiden ja tarpeiden esiin tuominen mm. antamalla lausuntoja ja kannanottoja sekä tekemällä aloitteita/esityksiä maakuntahallitukselle.
- Maakunnallisen, vuosittain järjestettävän järjestöfoorumien valmisteleminen sekä tarvittaessa muiden järjestöjen keskinäistä sekä järjestöjen ja julkisen sektorin välistä yhteistyötä edistävien tilaisuuksien ja muiden toimenpiteiden valmisteleminen.

Källor och närmare beskrivning / Lähteet ja tarkempi kuvaus:
[JANE](#).

[Pohjanmaan järjestöneuvottelukunnan asettaminen:](#)
[Verksamhetsstadga för Österbottens organisationsdelegation:](#)

ORGANISATIONSDELEGATION PÅ LOKAL NIVÅ

Kommuner eller samkommuner kan inrätta en organisationsdelegation tillsammans med de föreningar som verkar inom kommunens område. Den lokala organisationsdelegationen kan fungera i samarbete med organisationsdelegationen på landskapsnivå. Den lokala organisationsdelegationen bör på samma sätt ha en omfattande representation av organisationer och föreningar som verkar i kommunen.

Den lokala organisationsdelegationen planerar och tar beslut om gemensamma mål och verksamhetsmodeller. Organisationsdelegationen agerar lokalt som organisationernas och föreningarnas gemensamma röst gentemot kommunen och erbjuder strukturella ramar för gemensam verksamhet.

“ Det är önskvärt att en organisationsdelegation har gemensamt uppsatta mål och en handlingsplan. ”

PAIKALLINEN JÄRJESTÖ- NEUVOTTELUKUNTA

Kunnat tai kuntayhtymät voivat perustaa järjestöneuvottelukunnan oman kuntansa alueen yhdistysten kanssa. Paikallinen järjestöneuvottelukunta voi toimia yhteistyössä maakunnallisen järjestöneuvottelukunnan kanssa.

Samaan tapaan kuin maakunnallisella järjestöneuvottelukunnalla, tulee myös paikallisella järjestöneuvottelukunnalla olla kattava edustus kunnan alueella toimivista järjestöistä ja yhdistyksistä.

Yhteiset tavoitteet ja toimintamallit kannattaa päättää ja suunnitella. Järjestöneuvottelukunta toimii paikallisesti järjestöjen ja yhdistysten yhteisenä äänenä kunnan suuntaan ja antaa rakenteelliset raamit yhteiselle toiminnalle.

“ Järjestöneuvottelukunnalla on hyvä olla yhteiset tavoitteet ja toimintasuunnitelma. ”

Exempel på uppgifter som den lokala organisationsdelegationen kan arbeta med är att (källa: Paikallis-Janet):

- göra upp en verksamhetsplan och målbeskrivning, definiera uppgifterna och på vilket sätt uppföljningen genomförs
- bekanta sig med föreningar
- samla in kontaktuppgifter över befintliga föreningar och uppdatera kontaktuppgifter
- välja kontaktpersoner t.ex. till landskapets organisationsdelegation
- samarbeta kring anordnande av olika evenemang
- planera och ordna gemensamma föreningskvällar (i samarbete med kommunen)
- genomföra föreningsenkäter riktade till föreningar (i samarbete med kommunen och t.ex. den lokala organisationsdelegationen)
- utveckla kommunikationen
- fungera som föreningsfältets röst
- vid möten ta upp t.ex. följande ärenden: föreningsbidrag och -stöd, kommunens välfärdsberättelse.

Esimerkkejä paikallisen järjestöneuvottelukunnan toiminnoista (lähteenä käytetty muokattuna Paikallis-Janet):

- Toimintasuunnitelma ja tavoitteiden kirjaus, tehtävät ja seuranta
- Järjestöjen ja yhdistysten tunteminen
- Yhdistysten yhteystietojen kokoaminen ja päivittäminen
- Yhteyshenkilöiden valitseminen esim. maakunnalliseen järjestöneuvottelukuntaan
- Tapahtumayhteistyö
- Yhdistysiltojen suunnittelu ja järjestäminen yhteistyössä kunnan kanssa
- Järjestökyselyn tekeminen yhdistyksille (yhteistyössä kunta ja esim. paikallinen järjestöneuvottelukunta)
- Tiedottamisen kehittäminen
- Yhdistyskentän äänenä toimiminen
- Kokoukset liittyen mm. järjestöavustuksiin ja kunnan hyvinvointikertomukseen

Läs mera (på finska) / Lue lisää:

[Paikallis-Janet.](#)

PARTNERSKAPSBORD

Ett partnerskapsbord är en delaktighets- och utvecklingsstruktur där kommunen möter lokala invånare och aktörer som partner. Kommunen bjuder in t.ex. en viss befolkningsgrupp kring ett visst tema som gäller kommunens verksamhet. Huvudprincipen är att deltagarna behandlas likvärdigt.

Alla ska ha en möjlighet att lyfta fram idéer, önskemål, bekymmer och lösningar söks genom diskussion och med respekt för olika synpunkter.

När verksamheten startar kommer parterna tillsammans överens om sättet att arbeta, vilka mål som sätts upp och hur aktiviteterna ska organiseras i praktiken. (Jaakkola 2018)

Bild/kuva: Pixabay

KUMPPANUUSPÖYTÄ

Kumppanuuspöytä on kuntien ja paikallisten asukkaiden ja toimijoiden osallisuus- ja kehittämisrakenne. Toiminnassa kunta kutsuu keskusteluun esim. tietyn väestöryhmän tietyn teeman ympärille. Pääperiaatteena on kaikkien osallistujien yhdenvertaisuus.

Kaikilla tulee olla mahdollisuus tuoda esiin ideoita, toiveita tai huolia ja ratkaisuja pyritään löytämään yhdessä keskustelemalla ja muiden näkökulmia kunnioittamalla.

Se, miten työskennellään, mitkä ovat tavoitteet ja miten toiminta käytännössä järjestetään, sovitaan yhdessä, kun toiminta käynnistyy. (Jaakkola 2018)

Källor och närmare beskrivning / Lähteet ja tarkempi kuvaus:

Jaakkola, Vuokko 2018. Kumppanuuspöydän rakennusopas. Suomen kuntaliitto.

Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018.

Järjestöt maakunnan kumppanina. Malleja järjestöystävällisen maakunnan rakentamiseen. Suomen kuntaliitto. s. 25.

Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Organisationer som samarbetspartner till landskap. Finlands kommunförbund. s. 25.

FÖRSLAG TILL STRUKTUR FÖR SAMARBETE I ÖSTERBOTTEN

Hur kan samarbetsstrukturer utvecklas i Österbotten? Det finns många olika sätt och det lönar sig att pröva vilken struktur som kunde fungera bäst i landskapet. En modell som kan fungera i Österbotten kan bestå av en regional, lokal, kommunal eller temainriktad samarbetsstruktur, t.ex. så kallade partnerskapsbord eller lokala organisationsdelegationer. Dessa fungerar i samarbete med landskapets organisationsdelegation.

Partnerskapsbord kan t.ex. byggas upp kring vissa teman och/eller fungera regionalt eller kommunalt samt representera alla föreningar. Genom partnerskapsborden knyts organisationsdelegationen på landskapsnivå närmare till föreningsfältet i hela landskapet. Samarbetet föreningarna emellan skulle samtidigt också stärkas.

Varje tematiskt hopsatta / lokala partnerskapsbord kan nominera en representant till den regionala organisationsdelegationen för att säkerställa en fungerande dialog och informationsutbyte mellan landskapet och föreningar och vice versa.

Organisationsdelegationen kunde i samarbete med föreningarna planera och introducera partnerskapsbordsmodellen för att inleda ett systematiskt samarbete. Det här skapar en struktur för samarbete samtidigt som det österbottniska föreningsfältet är brett representerat.

Den här verksamhetsmodellen finns ännu inte i Österbotten, men det finns skäl att ta modellen i beaktande då samarbete planeras.

EHDOTUS POHJANMAAN YHTEISTYÖN RAKENTEEKSI

Miten yhteistyörakenteita voidaan Pohjanmaalla kehittää? Tähän on monia eri tapoja ja kannattaa kokeilla, mikä olisi oman maakunnan kannalta toimivin yhteistyörakenne. Pohjanmaalla toimiva malli voi koostua aluellisesta, seudullisesta, kunnallisesta tai teemallisesta yhteistyörakenteesta, esim. kumppanuuspöydät tai paikalliset järjestöneuvottelukunnat, jotka puolestaan toimivat yhteistyössä maakunnan järjestöneuvottelukunnan kanssa.

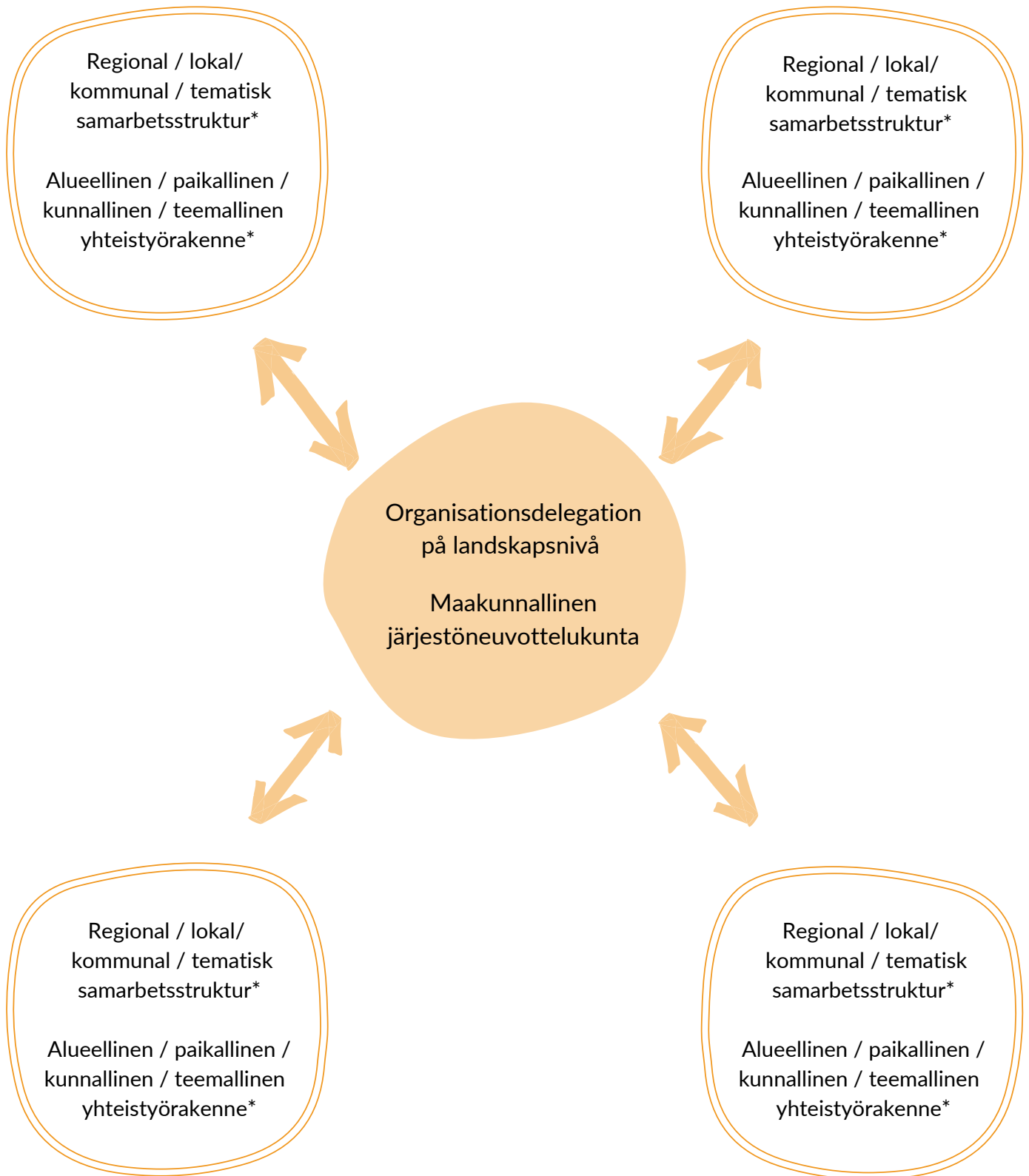
Kumppanuuspöydät voivat esim. rakentua jonkun tietyn teeman ympärille ja/tai olla seudullisia tai kunnallisia, ja niiden tulee edustaa laajasti kaikkia järjestöjä ja yhdistyksiä. Kumppanuuspöytien avulla maakunnallinen järjestöneuvottelukunta saataisiin laajemmin kytkeytymään koko maakunnan järjestökenttään. Tämä myös parantaisi järjestöjen keskinäistä yhteistyötä.

Kukin teemallinen/paikallinen kumppanuuspöytä voi nimetä edustajansa maakunnalliseen järjestöneuvottelukuntaan, jotta toimiva dialogi ja tiedonvaihto kulkevat maakunnasta järjestöihin ja yhdistyksiin ja päinvastoin.

Yhteistyörakennetta kannattaa ryhtyä suunnittelemaan systemaattisesti yhteistyössä maakunnan järjestöneuvottelukunnan kanssa.

Tämän kaltainen toiminta luo rakenteet toimivalle yhteistyölle, ja samalla koko Pohjanmaan järjestökenttä on laajasti edustettuna.

Tällaista toimintamallia ei Pohjanmaalla vielä ole, mutta se kannattaa ottaa suunnitteluihin mukaan.

**Figur Förslag till struktur för samarbete förening-kommun-landskap i Österbotten
Kuvio Pohjanmaan järjestö-kunta-maakunta -yhteistyön rakenne-ehdotus**

*t.ex. genom partnerskapsbord, lokal organisationsdelegation

*esim. kumppanuuspöytä, paikallinen järjestöneuvottelukunta

KOMMUNENS KONTAKTPERSON FÖR FÖRENINGAR OCH FÖRENINGAGENTEN

Det vore bra om varje kommun utöver en välfärdscoordinator också kunde utnämna en **kontaktperson för föreningar**. Kontaktpersonen för föreningar är en person som är anställd i kommunen och till vars arbetsuppgifter hör att samarbeta med föreningar som verkar inom kommunen (Rekilä 2020). T.ex. i Vasa fungerar stadens områdesservicechef som kontaktperson till föreningar.

Föreningsagenten agerar i sin tur som volontär eller som anställd i en organisation eller i ett projekt. Hen kan också vara anställd av kommunen. Till föreningsagentens uppgifter hör t.ex.

- att främja samarbetet mellan kommunens kontaktperson och föreningarna.
- att driva föreningarnas gemensamma påverkansarbete
- att kartlägga kommunens föreningsamarbete
- att organisera föreningskvällar med kommunen.

(Katajala 2020 / Innobyn)

Föreningsagenten agerar utgående från sina egna förutsättningar, och agenten behöver inte känna någon press av volontärarbetet.

JÄRJESTÖYHDYSHENKILÖ JA YHDISTYSAGENTTI

Jokaiseen kuntaan olisi hyvä nimetä hyvinvointikoordinaattorin lisäksi myös **järjestöyhdyshenkilö**. Järjestöyhdyshenkilö on kunnan työntekijä, jonka työnkuvaan kuuluu kunnassa toimivien järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö (Rekilä 2020). Esimerkiksi Vaasassa kaupungin aluepalvelupäällikkö toimii kaupungin järjestöyhdyshenkilönä.

Yhdistysagentti puolestaan toimii vapaaehtoisena tai työntekijänä järjestöpuolella, joko yhdistyksessä tai hankkeessa. Hän voi olla myös kunnan työntekijä. Yhdistysagentin tehtäviä ovat mm.

- Kunnan järjestöyhdyshenkilön ja yhdistysten välisen yhteistyön edistäminen.
- Yhdistysten yhteinen vaikuttaminen.
- Kunnan järjestöyhteistyön tilanteen kartoitus.
- Yhdistysiltojen järjestäminen kunnan kanssa.

(Katajala 2020 / Innokylä)

Osallistua voi omien voimavarojen mukaan, eikä vapaaehtoistyöstä tarvitse ottaa suuria paineita.

Källor och närmare beskrivningar av modeller (på finska) / Lähteet ja mallien tarkemmat kuvaukset: Järjestöyhdyshenkilömallin ja yhdistysagenttimallin kehittäjät / Utvecklare av kontaktperson för föreningar och föreningsagent-modellen Helena Liimatainen, Anna Katajala ja Anni Rekilä, Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne hanke /Pohjois-Pohjanmaan sosiaali-ja terveysturvayhdistys ry
Rekilä, Anne 2020. Järjestöyhdyshenkilö.

Järjestöyhdyshenkilö.

EXEMPEL: FÖRENINGSGENT- VERKSAMHET I LAIHELA

- I Laihela fungerar två frivilliga föreningsagenter
- Det finns planer på att bl.a. kartlägga föreningar som är verksamma i Laihela
- Dessutom arrangeras det föreningskvällar i fri form i "Olohuone" - som är ett gemensamt vardagsrum i kommunhuset - eller via Teams
- Föreningsagenterna informerar och marknadsför också den elektroniska organisationsplattformen SinneDit.fi och hjälper föreningar att ta tjänsten i bruk

ESIMERKKI: YHDISTYSAGENTTITOIMINTAA LAIHIALLA

- Laihialla toimii vapaaehtois pohjalta kaksi yhdistysagenttia
- Suunnitteilla on mm. kartoitus alueella toimivista yhdistyksistä
- Lisäksi järjestetään vapaamuotoisempia yhdistysiltoja kunnan järjestöille tarjoamassa tilassa, Olohuoneessa tai digitaalisesti Teamsin kautta
- Yhdistysagentit myös tiedottavat ja markkinoivat Pohjanmaalle luotua sähköistä SinneDit.fi - järjestöalustaa, ja auttavat yhdistyksiä palvelun käyttöönotossa

YHDISTYS- ILTA FÖRENING- KVÄLLEN

Reklam om föreningskvällen i Vasa 10.9.2020 / Bild:
Vasa stad

FÖRENINGSKVÄLLAR

Föreningskvällar som ordnas av kommunen är ett forum för samarbete mellan kommunen och föreningar. För att åstadkomma en permanent samarbetsstruktur, krävs att mötena hålls regelbundet och har ett klart uttalat syfte.

Föreningskvällarna ordnas i samarbete mellan kommunen och föreningarna. Det väsentliga är att det i kommunen finns en utnämnd person till vars uppgifter hör att sköta samarbetet med föreningarna. Likaså bör föreningarna ha en eller flera personer som utnämnts för att gemensamt sköta föreningarnas frågor, t.ex. föreningsagenter.

Kommunen och föreningarna planerar tillsammans innehållet som ska tas upp på föreningskvällarna. Frågor som kan tänkas vara aktuella är: planeringen av ett samarbetsdokument, kommunens understöd/bidrag, utrymmen som kommunen ställer till föreningarnas användning, planeringen av följande års verksamhet och aktiviteter, gemensamma evenemang. Syftet med föreningskvällarna är att främja samarbete mellan kommunen och föreningarna. (Katajala / Innokylä)

Organisation 2.0:
Österbotten har ordnat
föreningskvällar i Laihela för
att utveckla samarbetet
mellan föreningarna och
kommunen

Vaasan yhdistysillan mainos 10.9.2020 / Kuva: Vaasan
kaupunki

YHDISTYSILLAT

Yhdistysillat ovat yhteistyöfoorumi järjestöjen ja kuntien väliseen yhteistyöhön. Yhdistysiltojen on suositeltavaa olla säännöllisiä ja tavoitteellisia, jolloin ne edistävät rakenteellista yhteistyötä.

Yhdistysillat järjestetään yhteistyössä kunnan ja järjestöjen kanssa. Olennaista on, että kunnassa on nimetty henkilö, jonka vastuualueeseen järjestöyhteistyö kuuluu. Järjestöjen puolelta kannattaa olla myös nimetty / nimetyt henkilöt, esim. yhdistysagentit.

Kunta ja järjestöt suunnittelevat yhdessä iltojen sisältöjä, joita voivat olla esim. yhteistyöasiakirjan suunnittelu, kunnan avustukset ja toimitilat järjestöille, seuraavan vuoden toimintojen suunnittelu, yhteiset tapahtumat ym. Yhdistysiltojen tavoitteena on yhteistyön kehittyminen kuntien ja järjestöjen välillä. (Katajala / Innokylä)

Järjestö 2.0: Pohjanmaa on
järjestänyt yhteistyössä
yhdistysiltoja Laihialla ja
Vaasassa liittyen järjestöjen ja
kunnan välisen yhteistyön
rakentamiseen

Källa och närmare beskrivning av modellen (på finska) / Lähde ja tarkempi kuvaus mallista:
Yhdistysiltamallin kehittäjä / Utvecklare av en modell för föreningskvällar Helena Liimatainen, Anna Katajala ja
Anni Rekilä, Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne hanke / Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
Se / katso: [Innokylä](#)

SAMARBETE SOM INGÅS SKRIFTLIGT

- Har föreningarna och föreningsarbetet uppmärksammats i kommunens centrala dokument?

Det är skäl att dokumentera samarbetet mellan kommunen och organisationerna också i skriftlig form. Olika samarbetsformer kan finnas nedtecknade i centrala kommunala dokument och handlingar och i kommunens strategiplaner. Oavsett detta är det skäl att teckna ner samarbetet i ett för ändamålet separat dokument. Dokumentet kan gå under olika namn. I det följande två exempel.

SAMARBETSDOKUMENT MELLAN KOMMUNEN OCH FÖRENINGARNA

I samarbetsdokumentet beskrivs spelreglerna för samarbetet mellan kommunen och föreningarna. Dokumentet görs i samarbete mellan kommunen och föreningarna. Dokumentet kan planeras t.ex. vid föreningskvällar. Samarbetsdokumentet kan innehålla en redogörelse för formerna för samarbetet mellan kommunen och den tredje sektorn, principerna för understöd, kommunens kontaktperson för föreningar och möjligheterna att använda kommunens utrymmen. Dokumentet fastställs av ett behörigt organ i kommunen. Dokumentets innehåll granskas årligen av berörda parter, och uppdateras vid behov. (Lyytikäinen / Innokylä 2020, Enontekiö-konsernin ja yhdistysten yhteistyö 2017, 4)

YHTEISTYÖ KIRJATTUNA

- Ovatko järjestöt ja järjestöyhteistyö huomioitu kunnan keskeisissä asiakirjoissa?

Kunnan ja järjestöjen välinen yhteistyö kannattaa näkyä myös kirjallisesti. Yhteistyömuotoja voi olla kirjattuna kunnan keskeisissä asiakirjoissa, strategioissa, mutta yhteistyöstä on hyvä kirjata myös oma, erillinen asiakirjansa. Asiakirja voidaan nimetä eri tavoin. Seuraavassa kaksi esimerkkiä.

YHDISTYSYHTEISTYÖASIAKIRJA

Kunnan ja yhdistysten välinen yhteistyöasiakirja sisältää ns. pelisäännöt yhteistyölle. Asiakirja tehdään yhdessä kunnan ja järjestöjen kanssa. Sitä voidaan suunnitella esim. yhdistysilloissa. Yhteistyöasiakirjaan voidaan kirjata kunnan ja kolmannen sektorin välisen yhteistyön muodot, avustusperiaatteet, järjestöyhdyshenkilö sekä tilojen käytön mahdollisuudet. Asiakirja hyväksytään kunnassa asiasta päättävässä tahossa. Sen sisältö käydään toimijoiden kesken läpi kerran vuodessa, minkä jälkeen sitä tarvittaessa päivitetään. (Lyytikäinen / Innokylä 2020, Enontekiö-konsernin ja yhdistysten yhteistyö 2017, 4)

GUIDE FÖR FÖRENINGSSAMARBETE

Syftet med guiden för föreningssamarbete är att på motsvarande sätt i sammanfattad form presentera principerna för samarbete mellan kommunen och föreningarna, öka insynen i samarbetet och minska på verksamheter som överlappar varandra samt att förbättra samordningen.

Vid Föreningskvällen i Vasa den 10 september 2020 diskuterades utarbetandet av ett samarbetsdokument mellan staden och föreningarna. Samarbetsdokumentet reglerar formerna för samarbetet mellan staden och den tredje sektorn t.ex. vad gäller bidragsbeviljningen och användningen av stadens utrymmen.

JÄRJESTÖYHTEISTYÖN OPAS

Järjestöyhteistyön oppaan tarkoituksena on samaan tapaan tuoda kootusti ja tiiviisti esille kunnan ja järjestöjen väliset yhteistyön periaatteet, lisätä yhteistoiminnan avoimuutta sekä vähentää päällekkäistä toimintaa ja parantaa koordinaatiota.

Vaasan yhdistysillassa 10.9.2020 keskusteltiin järjestöyhteistyöasiakirjan laatimisesta. Yhteistyöasiakirjaan kirjataan esim. yhteistyön muodot kaupungin ja kolmannen sektorin välillä, avustukset sekä tilojen käyttö.

Källor och närmare beskrivning av modellen / Lähteet ja tarkempi kuvaus mallista:

[InnoKylä: Yhdistisyhteistyöasiakirja kunnassa.](#)

Utvecklare av modellen / mallin kehittäneet: Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne -hanke/Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry

[Enontekiö-konsernin ja yhdistysten yhteistyö 2017.](#)

Se exempel på guide för föreningssamarbete / Katso esimerkki järjestöyhteistyön oppaasta:

[Sastamalan järjestöyhteistyön opas.](#)

EVENEMANGSSAMARBETE

Olika evenemang som ordnas i Österbotten främjar också delaktigheten.

ÖSTERBOTTENS DELAKTIGHETSARENA

Österbottens delaktighetsarena är ett seminarium som ordnas årligen. Huvudarrangörer är Österbottens förbund, projektet Organisation 2.0: Österbotten och Österbottens Föreningar rf. På delaktighetsarenan utvecklar vi delaktighet och medborgarsamhället i Österbotten. Målgruppen är förenings- och organisationsaktiva, förtroendevalda och personal i kommunerna, övrig personal inom den offentliga sektorn, studerande samt experter och invånare som är intresserade av att påverka.

I rådande läge har Delaktighetsarenan under 2020-21 ordnats som en serie webinarier så att alla har haft möjlighet att delta i evenemanget på distans. Varje webinarium har ett givet tema och lämpliga talare och presentatör med sakkännedom på området har anlitats.

Interaktion och deltagarnas engagemang är väsentliga delar i Delaktighetsarenan. I ett evenemang som ordnas fysiskt kan detta genomföras t.ex. genom workshoparbete. Det finns många olika digitala verktyg för interaktion och deltagande som är lämpliga att användas i webinarier, t.ex. Chat, Padlet eller Mentimeter.

Österbottens Delaktighetsarena
Pohjanmaan Osallisuusareena

TAPAHTUMAYHTEISTYÖ

Erilaiset yhteistyössä järjestetyt tapahtumat edistävät myös osallisuutta ja lisäävät osallistumista.

POHJANMAAN OSALLISUUSAREENA

Pohjanmaan osallisuusareena on vuosittain järjestettävä seminaari. Pääjärjestäjinä ovat Pohjanmaan liitto, Järjestö 2.0: Pohjanmaa -hanke ja Pohjanmaan Yhdistykset ry. Osallisuusareenalla kehitetään Pohjanmaan osallisuutta ja kansalaisyhteiskuntaa. Kohderyhmänä ovat yhdistys- ja järjestöaktiivit, kuntien luottamushenkilöt ja henkilöstö, muu julkisen sektorin henkilöstö, opiskelijat, vaikuttamisesta kiinnostuneet asiantuntijat ja asukkaat.

Vuosina 2020-2021 Osallisuusareena on järjestetty webinaarien sarjana, jotta jokainen voi osallistua tapahtumaan turvallisesti etänä. Jokaisessa webinaarissa on oma teemansa, jonka ympärille kerätään aiheeseen sopivat puhujat ja esittäjät.

Vuorovaikutus ja osallistujien osallistaminen on olennainen osa Osallisuusareenaa. Fyysisesti järjestettävässä tapahtumassa tämä voi tapahtua esim. työpajatyöskentelyssä. Webinaareissa vuorovaikutukseen ja osallistamiseen on paljon erilaisia digitaalisia työkaluja, kuten Chat, Padlet tai Mentimeter.

Läs mera / Lue lisää: [Innokylä](#)

DIGITALA EVENEMANG

Coronakrisen har tvingat oss att få upp ögonen för virtuella lösningar och distansarbete. Vi uppmuntrar arrangörer - föreningar och kommuner - att fundera över olika möjligheter att ordna evenemang på distans. Digitala aktiviteter är ett enkelt sätt att nå en bred publik.

- Att ordna ett webinarium, ett seminarium som hålls via webben, är ett smidigt och tids- och kostnadseffektivt sätt att sprida kunskap och information kring aktuella frågor.

FÖRENINGSPLATTFORMEN SINNEDIT.FI

Föreningsplattformen SinneDit.fi som lanserades i maj 2020 är en ny webbplats för föreningar, kommuner, församlingar och andra icke-vinstbringande organisationer i Österbotten.

Plattformen innehåller information om föreningars verksamhet, aktiviteter och evenemang. SinneDit.fi är ett verktyg som kan förbättra kommunikationen mellan tredje sektorns aktörer och kommuner och andra myndigheter. Kommuner kan via gränssnitt hämta information om t.ex. föreningar och deras verksamhet.

Bekanta dig med SinneDit: sinnedit.fi

DIGITAALISSET TAPAHTUMAT

Koronakriisi on pakottanut meidät avaamaan silmämme virtuaalisille ratkaisuille ja etätyölle. Kannustamme järjestäjiä - yhdistyksiä ja kuntia - pohtimaan erilaisia mahdollisuuksia järjestää tapahtumia etänä. Digitaalinen toiminta on helppo tapa tavoittaa laaja yleisö.

- Webinaarin, webin kautta järjestettävän seminaarin, järjestäminen on sujuva, aika- ja kustannustehokas tapa levittää tietoa ajankohtaisista aiheista.

YHDISTYSALUSTA SINNEDIT.FI

Toukokuussa 2020 lanseerattu yhdistysalusta SinneDit.fi on verkkosivusto järjestöille, kunnille, seurakunnille ja muille voittoa tavoittelemattomille järjestöille Pohjanmaalla.

Alusta sisältää tietoa yhdistysten toiminnasta ja tapahtumista. SinneDit.fi on työkalu, joka voi parantaa viestintää kolmannen sektorin toimijoiden sekä kuntien ja muiden viranomaisten välillä. Kunnat voivat hakea tietoja rajapintojen kautta esimerkiksi yhdistyksistä ja niiden toiminnasta.

Käy tutustumassa: sinnedit.fi

SAMARBETE ÖVER SPRÅKGRÄNSERNA

Tips för en fungerande tvåspråkighet

Samarbete över språkgränserna är möjligt. Det öppnar upp för nya innovationer och bygger nya broar. Tvåspråkigheten i Österbotten är en synlig del av vardagen för många föreningar och den offentliga sektorn, och god praxis bör spridas och utnyttjas. Dessutom fungerar de som har teckenspråk som sitt modersmål även på två språk. Deras andra språk kan vara finska eller svenska, t.ex. vid skriftlig kommunikation.

Här följer några tips om hur samarbete och samverkan kan fungera på olika språk!

- Ta kontakt med föreningar som verkar inom samma bransch och som fungerar på ett annat språk. Ta reda på vad ni har gemensamt och på vilket sätt ni kan dra nytta av varandras kunnande
- Ordna gemensamma frivilligträffar där ni kan utbyta idéer och erfarenheter
- Planera gemensamma projekt över språkgränserna där samarbete är en styrka
- Inför gemensamma spelregler för språkanvändningen, t.ex.
 - alla kan prata sitt eget modersmål
 - de som behärskar båda språken kan fungera som "tolkar" åt enspråkiga
 - planera evenemangen över språkgränserna.

PÅ VÄG MOT MÅNGSPRÅKIGHET

Förutom finska och svenska talas också andra språk i Österbotten, t.ex. ryska, somaliska, arabiska och engelska. Antalet invandrarföreningar i Österbotten ökar stadigt. Bjud in representanter för dessa föreningar för att diskutera viljan till och intresset för samarbete.

YHTEISTYÖ YLI KIELIRAJOJEN

Vinkkejä toimivaan kaksikielisyyteen

Yhteistyö yli kielirajojen on mahdollista. Se avaa uusia innovaatioita ja siltoja yhteistyölle. Pohjanmaalla toimiva kaksikielisyys näkyy jo monen yhdistyksen ja julkisen sektorin arjessa, ja hyviä käytäntöjä kannattaa jakaa ja hyödyntää. Lisäksi myös viittomakieliset toimivat kahdella kielellä oman äidinkielen lisäksi eli viittomakielen lisäksi. Heidän toinen kielensä voi olla suomi tai ruotsi, esim. kirjoitettaessa.

Tässä koottuna muutamia vinkkejä, miten yhteistyö ja yhteistoiminta voi toimia eri kielillä!

- Ota yhteyttä saman toimialan eri kielellä toimiviin yhdistyksiin. Miettikää, mitä yhteistä teillä on ja miten voitte hyödyntää toistenne osaamista.
- Pitäkää yhteisiä vapaaehtoisten tapaamisia, joissa voitte vaihtaa ideoita ja toimivia käytäntöjä.
- Tehkää yhteisiä hankehakuja yli kielirajojen.
- Suunnitelkaa yhteiset pelisäännöt kielenkäytölle.

Esimerkiksi:

- Jokainen voi puhua omaa äidinkieltään
- Molempia puhuttuja kieliä osaavat voivat toimia "tulkkeina" yksikielisille
- Suunnitelkaa tapahtumat yli kielirajojen.

KOHTI MONIKIELISYYTTÄ

Suomen ja ruotsin lisäksi Pohjanmaan arjessa näkyvät useat muutkin kielet, kuten venäjä, somali, arabia ja englanti. Esimerkiksi maahanmuuttajayhdistysten määrä Pohjanmaalla on jatkuvassa kasvussa. Kutsu näiden yhdistysten edustajia keskustelemaan yhteistyön tahdosta ja kiinnostuksesta.

CHECKLISTA FÖR FÖRENINGSSAMARBETE

Checklista för ett föreningsvänligt samarbete

- Det finns en utsedd kontaktperson för föreningsarbete i vårt landskap, i vår kommun och i välfärdssamkommunen
- Föreningarna sammankallas minst två gånger per år
- Utrymmen som kommunen eller välfärdssamkommunen erbjuder föreningarna är hyresfria
- Kommunen betalar tillräckliga bidrag t.ex. till social- och hälsoorganisationer, idrottsklubbar och ungdoms-, invånar-, bya- och kulturföreningar
- Aktuell information om föreningarnas aktiviteter och evenemang finns på kommunens webbplats
- Invånare och föreningar kan ge feedback på kommunens och välfärdssamkommunens tjänster på flera olika sätt
- Invånarna och föreningarna deltar i utarbetandet av kommunens och välfärdssamkommunens strategi- och välfärdsberättelse

(Som källa har använts en minneslista från Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne-projektet, www.ihimiset.fi (på finska), texten har delvis bearbetats)

JÄRJESTÖYHTEISTYÖN MUISTILISTA

Järjestöystävällisen yhteistyön muistilista

- Maakunnassa, kunnassa tai hyvinvointikuntayhtymässä on nimetty järjestöyhdyshenkilö
- Järjestöt kutsutaan koolle vähintään kaksi kertaa vuodessa
- Kunnan tai hyvinvointikuntayhtymän järjestöjen käyttöön tarjoamat tilat ovat maksuttomia
- Kunta maksaa riittävästi avustuksia mm. sosiaali- ja terveysjärjestöille, liikuntaseuroille sekä nuoriso-, asukas-, kylä- ja kulttuurijärjestöille
- Kunnan nettisivuilta löytyy ajankohtaista tietoa järjestöjen toiminnasta ja tapahtumista
- Kansalaiset ja järjestöt voivat antaa palautetta kunnan ja hyvinvointikuntayhtymän palveluista monilla eri tavoilla
- Kansalaiset ja järjestöt ovat mukana kunnan ja hyvinvointikuntayhtymän strategian ja hyvinvointikertomuksen laatimisessa

(Lähteenä käytetty Pohjois-Pohjanmaan järjestörakenne -hankkeen (www.ihimiset.fi) järjestöystävällinen kunta -muistilistaa, osin muokattuna)

KÄLLOR OCH NYTTIGA LÄNKAR / LÄHTEET JA HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

• Delaktighet / Osallisuus

- Isola, Anna-Maria, Heidi Kaartinen, Lars Leemann, Raija Lääperi, Taina Schneider, Salla Valtari & Anna Keto-Tokoi 2017. Mitä osallisuus on? Osallisuuden viitekehystä rakentamassa. TYÖPAPERI 33/2017. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 20.1.2021: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135356/URN_ISBN_978-952-302-917-0.pdf?sequence=1
- Matthies, Aila-Leena 2017. Osallistumisen lupaus ja petos hyvinvointipalveluissa. Sosiologia 2. S. 149-165.
- Soste 2020. 20.1.2021: <https://www.soste.fi/kansalaisyhteiskunta/osallisuus-on-tunne-siita-etta-kuuluu-johonkin/>
- Delaktighet i Österbotten: Österbottens förbund: 20.1.2021: <https://www.obotnia.fi/samarbete-och-intressebevakning/delaktighet/>
- Osallisuudesta Pohjanmaalla: Pohjanmaan liitto. 20.1.2021: <https://www.obotnia.fi/fi/yhteistyö-ja-edunvalvonta/osallisuus>

• Organisationsdelegationen / Järjestöneuvottelukunta

- Sälevä, Tanja / InnoKylä: 20.1.2021: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/jarjestojen-ja-maakunnan-yhteistyorakenne>
- Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Järjestöt maakunnan kumppanina. Malleja järjestöystävällisen maakunnan rakentamiseen. Suomen kuntaliitto. s. 25. 20.1.2021: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2018/1937-jarjestot-maakunnan-kumppanina>
- Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Organisationer som samarbetspartner till landskap. Finlands kommunförbund. s. 25. 20.1.2021: <https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2018/1938-organisationer-som-samarbetspartner-till-landskap>

• Lokal organisationsdelegationen / Paikallinen järjestöneuvottelukunta

- Paikallis-Janet (på finska) 20.1.2021: <https://www.jelli.fi/pohjois-karjalan-jarjestoasiain-neuvottelukunta-jane/paikallis-janet-ja-yhdistysagentit/>

• Partnerskapsbord / Kumppanuuspöytä

- Jaakkola, Vuokko 2018. Kumppanuuspöydän rakennusopas. Suomen kuntaliitto. 20.1.2021: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2018/1963-kumppanuuspoydan-rakennusopas>
- Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Järjestöt maakunnan kumppanina. Malleja järjestöystävällisen maakunnan rakentamiseen. Suomen kuntaliitto. s. 25. 20.1.2021: <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2018/1937-jarjestot-maakunnan-kumppanina>
- Kittilä, Kurikka, Männistö, Pajula, Pekkanen & Uusitalo 2018. Organisationer som samarbetspartner till landskap. Finlands kommunförbund. s. 25. 20.1.2021: <https://www.kommunforbundet.fi/publikationer/2018/1938-organisationer-som-samarbetspartner-till-landskap>

• Kontaktperson för föreningar och föreningsagent / Järjestöyhdyshenkilö ja yhdistysagentti

- Rekilä, Anne 2020. Järjestöyhdyshenkilö. 20.1.2021: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/jarjestoyhdyshenkilon-toimenkuva>
- Järjestöyhdyshenkilö. 20.1.2021: <https://lahella.fi/yhdistyksille/yhteistyö-ja-verkostot-pirkanmaalla/pirkanmaan-jarjestoagentit/jarjestoagentin-tyokalupakki/jarjestoyhdyshenkilon-nimeaminen-kuntaan/>
- Katajala, Anna 2020. Yhdistysagenttitoiminta kunnissa. 20.1.2021: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/yhdistysagenttitoiminta-kunnissa>

KÄLLOR OCH NYTTIGA LÄNKAR / LÄHTEET JA HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

- **Föreningskvällar / Yhdistysillat**
 - Innokylä: Yhdistysilta. 20.1.2021: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/yhdistysilta>
- **Samarbete som ingås skriftligt / Yhteistyö kirjattuna**
 - InnoKylä: Yhdistysyhteistyöasiakirja kunnassa. 20.1.2021: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/yhdistusyhteistyöasiakirja-kunnassa>
 - Enontekiö-konsernin ja yhdistysten yhteistyö 2017. 20.1.2021: <https://enontekio.fi/web2017/wp-content/uploads/2016/09/Enontekio-konsernin-ja-kolmannen-sektorin-yhteistyöasiakirja-4.1.2017.pdf>
 - Sastamalan järjestöyhteistyön opas. 20.1.2021: https://www.sastamala.fi/sastamala/liitetiedostot/editori_materiaali/34834.pdf?name=Jarjestoopas_paivitetty_11.10.2019
- **Österbottens delaktighetsarena / Pohjanmaan osallisuusarena**
 - Innokylä 20.1.2021: <https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/osterbottens-delaktighetsarena-pohjanmaan-osallisuusarena>
- **Checklista för föreningsarbete / Järjestöyhteistyön muistilista**
 - Järjestöystävällinen kunta -muistilista 20.1.2021: https://www.ihimiset.fi/assets/files/sites/8/2017/06/JR_Yhdistysagentin-ja-j%C3%A4rjest%C3%B6yhdyshenkil%C3%B6n-k%C3%A4sikirja_VALMIS_06052019.pdf